

Cultura i Mitjans | Actualitzat el 18/10/2020 a les 16:56

Josep Sala i Cullell: «Quan els joves d'Urquinaona van néixer, Rahola feia 15 anys que pontificava»

L'autor de "Generació Tap" critica el monopoli del poder i els mitjans per part dels "babyboomers": "Si una persona porta 35 o 40 anys opinant i jutjant, i fa el mateix discurs, que es dediqui a fer macramé"

Josep Sala i Cullell, autor de «La generació tap» | J.S.

A tots els països del nostre entorn, l'anàlisi generacional sol ser un tema ben present en el debat públic. Sorprenentment, no és així a casa nostra. D'aquí l'impacte que està tenint *Generació Tap*. *L'herència enverinada dels fills de la Transició* (Ara Llibres), de Josep Sala i Cullell, una crítica demolidora de la generació dels *babyboomers*, que assegura que ens deixa un llegat oblidable.

L'autor és un gironí, nascut el 1978, llicenciat en Ciències Ambientals que un dia, abans dels Erasmus, va decidir marxar fora i se'n va anar a Noruega, on treballa de professor d'institut. Acostumats a debats autoreferencials, la lectura d'aquest llibre resulta trencadora. No és estrany que ja estigui generant -valgui la redundància- impacte i fereixi sensibilitats. I les que ferirà. Protegit

pels fiords, Josep Sala i Cullell etziba a tort i a dret, i no es mossega la llengua.

- S'ha atrevit a escriure aquest llibre perquè viu a Noruega?

- No, jo soc molt atrevit en general. El fet de viure a Noruega m'ha donat una mica de perspectiva, i potser sí que em permet no prendre massa precaucions i dir tot el que penso. De llibres com aquest, sobre els conflictes generacionals, als Estats Units cada any se'n publiquen 500. Articles sobre les generacions n'hi ha cada setmana. A casa nostra, pel poder que continua tenint aquesta generació, no ha interessat obrir la caixa dels trons.

- Ha volgut fer "la crònica d'una societat desmuntada per l'esquerda de l'edat". Cito el que diu vostè al llibre.

- Ho trobo força evident, en tots els aspectes. El llibre analitza una generació que ha tingut el poder des de fa quaranta anys, que fa dècades que ens venen que ens han dut la modernitat, l'entrada a Europa i la prosperitat, i la Transició, i arribem els següents i ens trobem la precarietat en el mercat laboral, un mercat immobiliari impossible, a l'estat espanyol tenim les institucions amb feixistes de dalt a baix, a Catalunya ara veiem que l'autonomia no ha existit mai, i al món contemplem l'enfonsament de l'ordre liberal i tot el que representa el canvi climàtic.

- Vostè parla de quatre generacions. La generació T és la dels nascuts entre el 1943 i el 1963.

- Aquestes divisions no les he fetes jo, responen al consens que hi ha a la sociologia. He fet una petita correcció perquè a tot Occident, la generació T, que són els *boomers*, és resultat de l'explosió demogràfica després de la Segona Guerra Mundial. A Espanya no hi és per la Guerra Civil i l'endarrereixo fins al 1943, que és quan comença la recuperació demogràfica després de la guerra. Sí que és veritat que hi ha anys de transició en què hi ha gent que té un peu a cada banda. A casa nostra, una divisió claríssima es veu en el camp educatiu. La meva generació, la X, és la del BUP i el COU, mentre que la dels mil·lennistes i la Generació Z són les de la LOGSE: Primària, ESO i Batxillerat.

- Descrigui'm ràpidament aquestes generacions. La Generació T. Quins són els seus trets?

- Són molt semblants a tot Occident. Aquesta generació agafa el poder amb Bill Clinton el 1992 i el 2020 tenim Donald Trump -tots dos nascuts el 1946- enfront Joe Biden, que és del 1942. A casa nostra, ara mateix acabem de veure el vídeo de Llibres e Iguales "¡Viva el rey!", i hi són molts: Arcadi Espada, Albert Boadella, tota aquesta colla, ja una mica momificats. És una generació que es va trobar dècades de creixement continuat, van viure el 68, les protestes contra Vietnam, a l'estat espanyol van córrer tots contra els grisos, devia haver-hi milions de persones corrent contra els grisos... I a partir dels vuitanta, assoleixen el poder i ocupen les càtedres, es tornen conservadors i intenten impedir que qualsevol els pugui fer ombra. I comencen a nomenar els seus successors, que són els de la meva generació, la dels seixanta i setanta, per assegurar-se que quan els substitueixin el seu discurs no es perdrà. Ells, que quan eren joves van agafar la joventut com un valor absolut, ara diuen el contrari.

- És la generació que va governar després de la Transició.

- Van començar a aconseguir el poder a partir de les municipals del 1979, quan les grans ciutats van elegir alcaldes de poc més de 30 anys. Joaquim Nadal va ser elegit alcalde de Girona, la meva ciutat, als 31 anys. I ja era catedràtic. El 1982 van entrar al consell de ministres. Joaquín Almunia va ser ministre de Treball amb 34 anys. D'onze directors que ha tingut TV3, deu han estat d'aquesta generació, tret de Mònica Terribas.

Josep Sala i Cullerell, autor de "Generació Tap"

- La Generació X (1964-81).

- És la meua, és una generació força apàtica, perquè els anteriors han anat repetint que ells són la modernitat i el final de la història. Vam estudiar la carrera perquè ens deien que després tindríem feina fixa, ens ho vam passar bé els anys noranta i quan va arribar la crisi del 2008, alguns van patir molt perquè havien estudiat carreres amb poca sortida. Deixarem poca petjada a la història.

- Sí, en el llibre dibuixa un panorama ombrívol per a la generació X. I, francament, m'inquieta...

- No hem sabut vendre èpica ni hem fet gaire contribucions socials. I les que hem fet, tampoc les hem sabudes vendre. Perquè, per exemple, vam guanyar la batalla dels insubmisos. Si l'haguessin fet els anteriors, ja tindríem pel·lícules i documentals sobre això.

- Els mil·lennistes (1982-96).

- Són els que reben de ple la crisi del 2008. Si nosaltres encara vam tenir una mica de temps per fer contactes i intentar assentar-nos en el mercat laboral, ells se la van trobar poc després de sortir de la universitat o encara estudiant. Precarietat, màsters, pis compartit i pràctiques. Ara es troben amb més de 30 anys sense feina fixa, en precari i sense pis. És la primera generació que clarament té unes perspectives econòmiques pitjors que els seus pares.

"La Generació Z mai ha viscut una etapa d'optimisme, sap que els espera un món més complicat i per això

se'n van a Urquinaona, que és el que han de fer"

- I, finalment, la Generació Z (1997-2015).

- Són Urquinaona. Són els nois que la seva normalitat ja és el món postcrisi i el procés. Mai han viscut una etapa d'optimisme. Saben que els espera un món que serà més complicat, encara més competitiu i amb catàstrofes climàtiques. Per una banda, afronten una pressió molt més gran (s'han disparat els problemes psicològics i els suïcidis a tot Occident) i, de l'altra, se'n van a llançar llambordes a Urquinaona. Que és el que han de fer. Ells sí que patiran.

- Focalitzem l'atenció en la generació T. Doni'ns alguns noms que siguin arquetipus.

- Li'n diré de dos grups suposadament molt diferents. Primer, la colla que prové de la Fundació ACTA. Els Pilar Rahola, Vicenç Villatoro, Salvador Cardús o Joan B. Culla. Convergència els va muntar una fundació perquè necessitava uns intel·lectuals i els dona un espai mediàtic perquè s'enfrontin, teòricament, als socialistes. Quants anys fa que Culla o Villatoro tenen columnes diàries? Villatoro, a més, ocupant direccions generals, CCCB i etcètera. La Pilar Rahola, en quants programes de televisió i ràdio surt? I ara, a més, s'ha muntat un canal de youtube. Com que només ocupa deu hores de pantalla al dia... Quan la gent d'Urquinaona va néixer, Pilar Rahola ja feia 15 anys que pontificava als mitjans. Quan va passar allò d'Urquinaona, vam veure gent de la Generació T criticant-los i dient que no eren els seus fills... I és que és difícil parlar d'una generació que ja no és la d'abans o la de després de la teva. Li diré altres noms.

- A veure.

- Joan Coscubiela. Aquests guardians de les essències d'Iniciativa és una esquerra fantàstica perquè és una esquerra que mai posa en qüestió el poder. Jo crec que ell fa aquest discurs contra l'independentisme per evitar que ningú vagi a comprovar què va fer quan era dirigent sindical i com va traïr la classe obrera. O Josep Maria Álvarez, que no treballa a l'empresa des dels anys setanta i que ara dirigeix la UGT a tot Espanya. I que quan fan l'aniversari del sindicat, se'n van a veure el rei. Aquests sindicats són part del sistema.

"Joan Coscubiela i els guardians de les essències d'Iniciativa són una esquerra fantàstica perquè mai posen en qüestió el poder"

- Deixi'm fer d'advocat del diable. No és una mica injust? Si ets un analista quan tens 40 anys, potser ho pots continuar sent als 70.

- A veure. És evident que a cada generació hi ha savis que seran respectats i escoltats per les generacions que vindran. Jo faig una crítica a una generació, però no a tothom d'aquesta generació. Hi ha gent vàlida a tot arreu. Ara bé, si una persona porta 35 o 40 anys opinant i jutjant, i fa el mateix discurs, se l'ha de seguir escoltant? Home, a la Carme Junyent sí que la continuarem escoltant perquè és una gran filòloga i té un coneixement extraordinari de les llengües. Però aquesta gent que no ha fet més que opinar i col·laborar en la pervivència del sistema, aquesta gent prou, que es dediquin a fer macramé. No cal tant de protagonisme.

- També es pot dir que els *babyboomers* no tenen la culpa que els hagin tocat uns anys de benestar que potser no tornaran.

- No tenen cap culpa d'haver-se trobat una etapa de benestar. Però tenen tota la culpa d'haver-lo dilapidat per a les generacions futures.

- El que descriu sobre la Generació Tap a Catalunya no és el mateix a tot arreu? No passa a Noruega?

- Sí, passa a tot Occident. És completament al·lucinant que l'any 2020 els dos candidats a la presidència de la primera superpotència siguin dos homes de més de setanta anys. Biden va néixer abans del desembarcament de Normandia. I aspira a arribar fins al 2024, si no fins al 2028. Veus els debats electorals de tots dos i t'adones que estan perdent. Biden ja no té els reflexos que hauria de tenir. Trump ja ha perdut tots els filtres. Ja sembla Josep Borrell, que quan parla dels *indis* i tal ja es veu que no filtra.

- La Generació Z serà la marcada per la pandèmia?

- Encara no ho sabem, perquè no sabem què passarà amb la pandèmia.

- És especialment crític amb el progressisme intel·lectual. Se centra molt en el que va representar el diari *El País*.

- Són els creadors del discurs progre oficial d'Espanya. Són els Juan Luis Cebrián, Muñoz Molina, Rosa Montero, Arturo Pérez Reverte, que ara no és a *El País* però hi havia estat. I és a la Reial Acadèmia de la Llengua, com molts d'ells. Un altre nom és Javier Cercas. El que van fer va ser aprofitar-se de saber anglès en uns anys en què la gent no sabia anglès. I poden copiar coses de fora i fan veure que eren fantàstics. Han entrat a la RAE i han guanyat Planetes. Però ara, amb l'eclosió de les xarxes i la possibilitat d'accedir a molts més continguts, s'han trobat que la gent els treu del pedestal. I porten una ràbia a sobre que no se l'acaben. Saben que no passaran a la història. La gent d'aquí uns anys no llegirà Pérez Reverte ni Javier Marías. Se'ls està enfonsant el relat. Al llibre esmento un llibre de Muñoz Molina, a qui ens han venut com el gran assagista. Aquest senyor no sap res. Ignacio Sánchez Cuenca els ha deixat en evidència a *La desfachatez intelectual* i ha estat el primer a dir que són uns farsants. És meravellós.

"El discurs ranci de Cercas no me'l crec, el fa perquè, si no, no estaria a Prisa ni hauria guanyat el Planeta"

- Amb Cercas també és molt crític.

- És una opinió personal, però joestic segur que Cercas fa aquest discurs no perquè se'l cregui, sinó perquè, si no, no estaria a Prisa, no hauria guanyat el Planeta i no vendria llibres i no tindria darrera la maquinària editorial que té. Quan diu aquestes coses feixistes, no me'l crec. El discurs de la modernitat no els el comprava, però aquest discurs ranci que fan ara tampoc me'l crec. I ara, a sobre, ens volen donar lliçons sobre les *fake news*. Un periodista de *La Vanguardia* ha de donar lliçons sobre les *fake news*? Al mitjà on el president Pujol escrivia entrevistes, les enviava a *La Vanguardia* i les publicaven? Aquesta gent ha d'explicar les *fake news*? Ara hi ha periodistes que ens expliquen coses. Com ha fet en un tuit recentment Madueño, que explica que va entrevistar fa més de vint anys Celestino Corbacho a l'Hospitalet i tenia al despatx un *maitre* amb guants blancs que els va servir un dinar de luxe. I això ho expliques ara? I voleu donar lliçons?

- Quin futur li veu a la Generació T?

- Mantindrà els seus espais de poder fins que es mori. Ara, que ho tinguin claríssim. Quan nosaltres escrivim la història, no serà la que volen ells. I això a tot Occident. Escriurem que va ser una generació catastròfica que ens ha deixat un llegat lamentable. A Catalunya, a Espanya, a tot Europa i als Estats Units. Passaran a la història com una plaga de llagostes. Reconeixerem els savis, això sí.

- **Digui'n algun, home.**

- Per exemple, jo sempre he estat bastant de Pasqual Maragall. Amb tots els seus defectes, és un polític que intenta fer les coses una mica diferent. Ara s'ha recuperat l'article que va escriure el 2001, *Madrid se va*. Descriu perfectament el que estava fent Madrid, just en la darrera legislatura de Jordi Pujol, que va ser letal per Catalunya mentre Aznar feia el Gran Madrid i aquí hi havia el debat minúscul Mas-Duran. Quan va fer aquell article, la gent va dir que Maragall era boig.

"El pujolisme és una mentida"

- **La darrera etapa del pujolisme va ser negativa?**

- Tot el pujolisme. El pujolisme és una mentida. Ens va fer creure en una autonomia que no existeix. Era un projecte polític basat en el xantatge emocional. Però es va allargar i la gent ho va comprar. La pugna Pujol-socialistes va ser un repartiment del pastís. I ara la classe política ens vol tornar a vint anys enrere. La història sociològica del pujolisme s'haurà de fer, però l'han de fer els nascuts els setanta. L'ha de fer la generació X. No pot ser que els nostres fills i nets, quan vulguin saber què era el pujolisme, es trobin històries escrites pels que van néixer els anys quaranta. No l'ha d'escriure l'Enric Juliana. Els quatre anys 1999-2003 ens van fer entrar en una decadència profunda de la qual encara no ens hem recuperat. El tripartit ja va arribar tard. Un pot ser d'una línia o d'una altra, però que tots els règims polítics necessiten de l'alternança és obvi.

- **Quina diferència troba entre la política catalana i l'espanyola?**

- Hi ha una diferència. La política espanyola se'n va sempre per la banda de la guerra civil i de les morts polítiques, és terrible, d'un nivell mafiós. En la política catalana, en canvi, crec que al final ens assemblem més a Itàlia, on tot s'acaba arreglant. Quan hi va haver allò de "Mas o març", al final es va trobar una sortida al darrer moment. Com a Itàlia, on Matteo Salvini va voler fer caure el govern i els altres es van posar d'acord i van barrar-li el pas.

- **En el llibre dedica una part als superalcaldes, a partir de Nadal a Girona.**

- Sí, a Catalunya ara n'hi ha un que està recuperant aquest paper amb gran èxit, que és Xavier García Albiol. És a dir, ideològicament podem pensar el que vulguem d'Albiol. Ara no parlo de les idees. Però ha arribat una colla d'alcaldes pusil·lànimes, que no surten del despatx ni es mullen per res i són una nul·litat política. A Albiol te'l trobes pel carrer. Políticament, no el trobo acceptable, però ha adaptat el model anterior. No entenc com el PP a les eleccions espanyoles van presentar aquella marquesa que sembla una marciana.

"Colau és alcaldessa gràcies al ministre Fernández Díaz i la seva policia patriòtica"

- Què opina del fenomen Colau? És un model de renovació?

- És complicat que sigui un model de renovació quan la primera vegada és elegida gràcies al fet que els serveis secrets espanyols han fet una campanya de desprestigi contra el teu oponent i la segona ets alcaldessa gràcies al suport d'un senyor que ha estat condemnat pel Tribunal Europeu de Drets Humans per xenofòbia. És l'alcaldeessa del CNI.

- Com vol dir?

- Doncs que és alcaldessa gràcies al ministre Fernández Díaz i la seva policia patriòtica. No dic que Colau no sigui d'esquerres, però ser d'esquerres quan la policia feixista d'un govern d'extrema dreta s'ha dedicat a erosionar el teu opositor, no sé. Em sembla tot una mica dubtós.

- Està tenint bona recepció el llibre?

- Sí, molt bona i ja hi ha alguns que comencen a rondinar. Però es tracta d'això, de generar debat. Sembla que a Catalunya es pot fer de tot, menys explicar les coses que passen. Si expliques el que passa hi ha un terrabastall enorme. Tot són eufemismes. Jo he fet un llibre, i potser sí que m'ho ha permès la distància, on explico les coses que crec que passen. Per això probablement està tenint l'impacte que està tenint.